

Krajská setkání opět tady

Krajská setkání

Dne 18. února 2013 se již po desáté rozběhl maratón krajských setkání. První se konalo v Hradci Králové, následoval Liberec, České Budějovice a Jihlava. I letos se ukazuje, že o setkání mají starostové zájem. Tentokrát dominují témata: dokončení reformy veřejné správy, novela zákona o obcích, regionální školství, hodně se diskutuje otázka zavedení přímé volby starostů a jak šetřící budou evropské fondy v následujícím programovém období.

Krátce k hlavním tématům:

Koncepci dokončení reformy veřejné správy, kterou připravilo Ministerstvo vnitra, Svaz jednoznačně odmítl. Připomeňme si, že hned po Novém roce byla vládě předána výzva k jejímu zastavení, kterou iniciovala pracovní skupina obcí II. typu. Nebylo možné souhlasit s tím, aby menším obcím byly postupně odebírány jednotlivé kompetence, rušeny matriky, stavební úřady atd., a vše se soustředilo pouze na obcích s rozšířenou působností, které by ostatně převzety všech agend mnohdy ani nezvládly. Jediné, s čím Svaz souhlasil a co plně podporuje, byl návrh na výkonové financování přenesené působnosti a tedy stanovení standardů. Bude-li obec přesně vědět, kolik peněz na výkon té které agendy dostane, sama se může rozhodnout, zda ji vykonávat chce a zvládne nebo ne. Plošné rušení je však nesmyslné. Svaz také důrazně upozornil, a to i přímo na jednání s vládou dne 30. ledna, že v prvé řadě by mělo dojít k reformě ústřední státní správy, ke které se dosud vůbec nepřistoupilo.

Tzv. protikorupční **novela zákona o obcích** je dalším tématem krajských setkání. Novela se připravuje již od roku 2010 a ke všem návrhům Svaz uplatňoval řadu připomínek. Kritizoval zejména povinné zpeněžování majetku dražbou, právo občanů žalovat na neplatnost smlouvy uzavřené obcí nebo jejich možnost žalovat na náhradu škody, kterou obec neuplatnila. Ministerstvo návrh novely několikrát přepracovalo, žel výslednou podobu už se Svazem nekonzultovalo. Proto Svaz požádal premiéra Nečase, aby byl materiál z jednání vlády stažen, což se 26. září 2012 stalo. Následovala další jednání a hledání kompromisních řešení. Návrh, který byl nakonec přijat vládou 9. ledna t.r., je už mnohem přijatelnější. Zpeněžovat majetek je možné i dle potřeb zastupitelstva, neplatnost smlouvy může žalovat pouze nejvyšší státní zástupce, žalovat na náhradu škody za obec může jen člen zastupitelstva obce se souhlasem minimálně třetiny zastupitelstva atd.

Rozšíření pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu, o kterém, se hovoří rovněž

od roku 2010, se zatím podařilo zamezit. Svaz opakovaně upozorňoval na problém kontrol, zejména pak na jejich roztržitost, přesto návrh na rozšíření pravomocí NKÚ prošel Sněmovnou. Svaz proto obeslal všechny senátory, vysvětlil důvody, proč starostové nechtějí přistoupit na rozšíření jeho pravomocí směrem k obcím a jimi zřizovaným příspěvkovým organizacím, a Senát návrh zamítl. I na jednání s vládou zástupci Svazu upozornili, že starostové se rozhodně kontrolám nebrání. Důrazně však poukazuje na duplicitu kontrol, neboť již dnes jsou města a obce kontrolovány ze strany kraje, příslušných ministerstev, finančních úřadů atd. Kontroly uvedených úřadů sledují stejné cíle, jako by měl u samosprávných celků nově sledovat i NKÚ. Kontroly by dle Svazu měly být vykonávány systémově.

Pozornost starostů na krajských setkáních je věnována také **reformě financování regionálního školství**. Proti koncepci reformy exministra Dobeše, která byla stavěna především na optimálně naplněné třídě, se zvedla obrovská vlna kritiky a nakonec od ní bylo upuštěno. Všichni aktéři, kteří se do diskuzí zapojili, ale uznali, že reformovat naše školství je nutné, jeho kvalita v posledních letech klesá. Nyní se tedy otevírá nová diskuse, a to nad návrhem stávajícího vedení ministerstva. Školství by se nemělo likvidovat, nýbrž kultivovat. Jedním ze základních principů reformy mají být ministerstvem pevně určené oborové normativy na žáka a stanovení dvou paušálních částek pro zřizovatele – jedna na všechny mateřské školy, malotřídky a I. stupně základních škol, druhá na II. stupeň ZŠ, ovšem v tomto případě pouze na jednu školu v obci, kterou zřizovatel vybere. Návrh řeší také financování nepedagogických pracovníků, neinvestiční náklady atd. – *více viz str. 16, 17.*

Asi všichni starostové cítí rovněž problém v **zadávání veřejných zakázek**. Platné znění legislativy od zadávání veřejných zakázek vysloveně odrazuje, což má přímý dopad na HDP. Svaz stále upozorňuje na složitost a někdy i nesplnitelnost daných kritérií. Chce proto docílit změny zákona – především zvýšit limity v souladu s evropskou legislativou,

zjednodušit kritéria, v odůvodněných případech umožnit výběr jediného uchazeče a obecně zjednodušit jejich administrativu.

Přímá volba starostů ano či ne, to je otázka, která stále zůstává nezodpovězena, i když v poslední době se zdá, že se od jejího zavedení odklonila i řada původních příznivců. Nicméně Ministerstvo vnitra musí splnit svůj úkol vyplývající z Programového prohlášení vlády a do června t.r. vládě předložit návrh, který by přímou volbu zaváděl v menších obcích. Je známo, že Svaz od prvních diskusí na toto téma není zastáncem přímé volby starostů, vůbec už nesouhlasí s tím, že někde by zavedena měla být a jinde ne. Svaz dává přednost posílení prvků většinového volebního systému. Způsob přidělování mandátů by tak byl pro voliče srozumitelnější a výsledky voleb by v očích veřejnosti měly větší legitimitu.

Na krajských setkáních se ale rozebírá i řada dalších problematik, např. odpady, pravomoci obecní policie či výkup kovů (Svaz navrhuje vyjmout výkup železa a ostatních kovů z volné živnosti a vložit ho do živnosti vázané, podobně jako je tomu u nebezpečných odpadů). Často se diskutuje otázka **rušení pošt**. Zde Svaz důrazně upozorňuje, že o změně způsobu obsluhy jedná s vedením České pošty (ČP) velmi intenzivně již od roku 2009, kdy také podepsal s Českou poštou dohodu o partnerství. V únoru roku 2011 pak předseda Svazu Oldřich Vlasák podepsal s generálním ředitelem České pošty Petrem Zatloukalem Memorandum k projektu Pobočkové sítě. Na základě těchto dohod se ČP mj. zavázala, že o záměru měnit způsob obsluhy ve vytipovaných obcích bude dotyčné obce informovat minimálně 6 měsíců dopředu a že bez souhlasu obou stran k žádným direktivním změnám obsluhy nedojde. Konfliktní případy bude řešit se zástupci Svazu. Podstatou memoranda pak byla také deklarace ČP, že počítá s dlouhodobým pokračováním projektu pobočkové sítě, a vyjádření svého přesvědčení, že projekt nebude ohrožen ani po privatizaci ČP. V červnu 2011 za účasti zástupců Svazu proběhlo hodnocení pilotního projektu v 50 obcích, kde byl testován projekt Partner. Pošta byla hodnocena

jako ve škole známkami od 1 do 5 a v průměru získala lepší dvojku. Potvrdily se pouze problémy v počáteční komunikaci s regionálními zaměstnanci ČP a nutnost zlepšení dostupnosti peněžních služeb. Celkově lze říci, že kvalita poskytovaných služeb se mnohde i zlepšila. V listopadu 2012 proběhlo další důležité jednání, kde Petr Zatloukal ujistil, že dohody se Svazem berou opravdu vážně a trvale neuzavřeli žádnou poštu, aniž by na změně obsluhy území nedošlo k dohodě s obcí. Řešilo se i dočasné uzavírání pošt, a to zejména z personálních důvodů. Zástup-

ci Svazu se proto snaží vysvětlit starostům, že není důvod k hysterickým reakcím a v případě, že s nimi ze strany regionálních pracovníků ČP nebude jednáno korektně, mohou se obrátit na Kancelář Svazu, která se pokusí sjednat nápravu.

Jeden celý blok krajských setkání je věnován **evropským fondům po roce 2013**. Svaz se dlouhodobě snaží docílit toho, aby role měst a obcí byla vzhledem k ostatním aktérům výrazně posílena a potřeby měst a obcí se promítly do všech operačních programů

(stanovení většího objemu prostředků, zjednodušení implementačního systému). S tím úzce souvisí i nutnost širší meziobecní spolupráce, která jako jediná může zaručit zachování samostatnosti i těch nejmenších obcí v dlouhodobé perspektivě, zvýšit vliv obcí vůči krajům a státu a získat finanční prostředky pro řešení svých základních potřeb, které již nejsou prioritou pro čerpání z fondů EU. Za základní stavební kámen rozvoje území považuje Svaz správní obvod obce s rozšířenou působností – viz *INS č. 1/2013 str. 7-9*.

Lenka Zgrajová

Královéhradecký kraj, 18. února 2013

Radu Svazu zastupovali: Zdeněk Fink, primátor statutárního města Hradec Králové, Josef Bezdíček, starosta obce Čermná nad Orlicí, Karel Rejchrt, starosta obce Božanov, Jaromír Kotěra, starosta obce Černožice, Martina Berdychová, starostka obce Holovousy, Eva Hylmarová, starostka obce Malé Svatoňovice

Kraj zastupoval: Otakar Ruml, 1. náměstek hejtmána

Z Poslanecké sněmovny přijali pozvání: Jiří Oliva, místopředseda Poslanecké sněmovny, Jiří Štětina

Ze Senátu přijali pozvání: -

Setkání moderoval a zahájil výkonný místopředseda Svazu Jaromír Jech. Úvodní slovo přednesl královéhradecký primátor Zdeněk Fink. Z pozice hostitele si posteskl nad novým rozdělením RUD, které způsobilo propad financí města. Nicméně chápe, že pravděpodobně většina přítomných tento krok velmi uvítala. Ocenil práci Svazu při obhajobě zájmů obcí a měst a nejen přítomným zákonodárcům připomněl, že by měli potřebám samospráv více naslouchat. Také 1. náměstek hejtmána Otakar Ruml ve svém příspěvku podotkl, že se kraj potýká s výpadkem příjmů a klade proto ještě větší důraz na efektivní hospodaření s cílem zachovat dostupnost služeb občanům. Starosta obce Čermná nad Orlicí Josef Bezdíček pozval všechny starosty na nadcházející Sněm Svazu a vyzval k zapojení do diskuze, protože podněty přítomných slouží k formování stanovisek Svazu.

Informace z aktuální legislativy přednesli odborní zaměstnanci Kanceláře Svazu Ludmila Němcová, vedoucí legislativně-právního oddělení, a Barbora Fürstová.

Z diskuse:

V diskusi po legislativním bloku programu vystoupila starostka obce Studnice Helena Toldová nesouhlasící s návrhem přímé volby starostů, kde by starosta nebyl členem zastupitelstva. Karel Rejchrt z Božanova

také doplnil, že v chystaném návrhu je závažnější, že by starosta sice řídil zastupitelstvo, ale neměl by v něm hlasovací právo. Toto téma uzavřel starosta Velkých Petrovic Vladislav Friml s apelem, aby Svaz tento nesmyslný návrh nepodporoval a tlačil vládu k tvorbě zákonů prospěšných a sloužících obcím, které nejsou vytvářeny jen proto, aby měli úředníci práci, a upustilo se od měnění fungujícího za nefungující. Posteskl si nad důsledky rušení stavebních úřadů, poboček

pošt a vyzval Svaz k důslednější obhajobě zájmů samospráv.

Eva Hylmarová z Malých Svatoňovic se vrátila k tématu financování hasičských sborů. Apelovala na nezbytnost nezapomínat také na financování jednotek sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO V, které je velmi obtížné. Na případu své obce (1526 obyvatel) připomněla také složité zajištění financování úplné základní školy. Zároveň vyzvala všechny přítomné, aby společně lépe komunikovali, přímo se zapojili do činností obhajujících zájmy všech obcí, napomáhali svými podněty a připomínkami a upřednostňovali spolupráci. Na její slova navázal Josef Bezdíček s výzvou ke sdílení zkušeností se zadáváním veřejných zakázek dle platné legislativy. Odezva přítomných jen potvrdila, že kroky, které Svaz v této oblasti podniká, mají své opodstatnění. Starosta Velkých Petrovic Vladislav Friml, neváhal označit současnou úpravu za absolutní paskvil a upozornil na její negativní dopad na místní podnikání.

Nedostatečný zájem legislativců naslouchat apélům samospráv potvrdil poslanec Jiří Štětina. Ve svém vstupu nastínil, jak někdy probíhá tvorba a prosazování zákonných norem a jak i přes dobrou

vůli některých poslanců jsou některé návrhy již předem odsouzeny k zániku (např. diskutovaná podpora hasičských záchranných sborů a dobrovolných hasičů). V otázce financování školství přiznal nezbytnost legislativců respektovat právě samosprávy. K regionálnímu školství vystoupila také Jana Němečková z Dobré Vody u Hořic, která obrátila pozornost přítomných mj. na nové ministerské pravidlo týkající se

kvalifikace vychovatelů a pedagogických pracovníků od roku 2015, které podle ní bude obzvláště pro malotřídní školy velmi obtížné splnit, a očekává tak problémy s naplněním příslušných úvazků kvalifikovanými učiteli. Nedostatek také vidí v nemožnosti nahradit kvalifikaci učitele uznáním několikaleté praxe.

Blok věnovaný evropským fondům ve vazbě na meziobecní spolupráci uváděla Ingrid Štegmannová, vedoucí vnějšího oddělení Kanceláře Svazu.

Z diskuse:

Obecně zaznívala obava, zda představený návrh Svazu na formování meziobecní spolupráce na území správního obvodu ORP bude dostatečně odrážet potřeby malých obcí. Mnozí připomínali, že jsou zapojeni v dobrovolných svazcích obcí a MAS a oceňují na nich, že vzešly „zespodu“, tedy nikoli centrálním nařízením. Do diskuse se zapojili také zástupci MAS.

Starosta obce Val Luboš Řehák konstatoval, že představenému konceptu rozumí, nicméně se tázal, zda není připravován pozdě a nebylo by lepší využít stávající struktury, než vytvářet nové. V zájmu venkova je podle něho třeba názorové proudy sjednotit, nikoli je tříštit vzájemným nepochopením. Člen Rady Svazu Karel Rejchrt z Božanova připojil několik postřehů k potřebám obcí a uvedl, že MAS podle něho dobře znají území a vědí lépe než úředníci z centra, kam by finanční prostředky měly v území

směřovat. Eva Hylmarová, starostka z Malých Svatoňovic, upozornila, že aktivity MAS a představený koncept spolupráce v území ORP jsou dva modely, které si nemohou konkurovat, protože každý řeší jiné potřeby. Mnohem důležitější je hledat co nejpraktičtější cestu, jak společné problémy v rámci území řešit.

Na závěr shrnul výkonný místopředseda Jaromír Jech, že představený návrh Svazu na formování meziobecní spolupráce na území správního obvodu ORP rozhodně není postavený proti činnosti MAS, které jsou zejména pro malé obce významným nástrojem pro čerpání evropských peněz. Připomněl ale, že přínosem pro rozvoj obcí a regionů jsou pouze kvalitně fungující MAS. K tomu je potřeba nastavení určitých pravidel formou jejich certifikace. Představený návrh Svazu na formování meziobecní spolupráce na území správního obvodu ORP se snaží navrhnout systémové řešení v oblasti efektivní veřejné správy na místní úrovni, které by napomohlo k podpoře čerpání na řešení priorit obcí a měst v oblastech, které by jinak v dalším programovacím období nebyly z prostředků EU financovatelné.

připravila Petra Kubařová

„Regionální rozvoj dnes končí na úrovni krajů, ale smysluplnější by bylo řešit jej právě na území ORP,“ zdůraznil Karel Klíma, starosta města Hostinné. Kdyby se dle jeho názoru posílila pozice meziobecní spolupráce, povedlo by se čelit snahám o destrukci samosprávy a jejímu rozdělení na dva systémy. Jako příklady uvedl centrální úřad práce, sociální oblast nebo právě probíhající dění se stavebními úřady a matrikami.

Radu Svazu zastupovali: Martina Rosenbergová, primátorka statutárního města Liberec, Antonín Lízner, starosta obce Příšovice, Jaromír Dvořák, starosta města Nový Bor, František Chlouba, starosta města Rychnov u Jablonce nad Nisou

Kraj zastupovala: Hana Maierová, náměstkyně hejtmana

Ze Senátu přijal pozvání: Karel Kapoun

Z Poslanecké sněmovny přijal pozvání: Petr Skokan

Setkání moderoval a zahájil výkonný místopředseda Svazu Jaromír Jech. Oceněním možnosti pravidelného setkání v krajích pro výměnu názorů nad aktuálními otázkami otevřela krajské setkání primátorka statutárního města Liberec Martina Rosenbergová. Dotkla se chystaných změn, které budou mít dopady na budoucí fungování obcí, a tvrdě se ohradila proti zkrácené logice vnímání municipální úrovně jako jednolitého korupčního prostředí, kterou v sobě nese navrhovaná novela zákona o obcích. O názory a podněty přítomných stojí také vedení kraje, jak přítomné ujistila náměstkyně hejtmana Hana Maierová. Z Předsednictva Svazu přítomné přivítal Antonín Lízner.

Informace z aktuální legislativy přednesli odborní zaměstnanci Kanceláře Svazu Miroslava Sobková a Zdeněk Mandík.

Z diskuse:

Ke změně volebního systému do zastupitelstev obcí se diskutovalo, jaké změny zákonů případně ústavy budou nutné k jejímu zavedení a nakolik se podaří najít vhodný systém pro všechny kategorie obcí. Starosta města Nový Bor Jaromír Dvořák vystoupil k problematice výkupu kovů. Záměr vyjmout výkup železa a ostatních kovů z volné živnosti a vložit ji do živnosti vázané, nepovažuje za dostatečné řešení. Antonín Lízner k tomu dodal, že tato problematika byla projednávána i na jednání s vládou a tento návrh je pouze začátkem komplexního řešení.

Senátor Karel Kapoun ze své pozice předsedy senátního podvýboru pro sport požádal starosty o informace, jak přistupují k podpoře sportu při přerozdělování finančních prostředků. Za souhlasu ostatních přítomných ho Antonín Lízner ujistil, že obce vždy ze svého rozpočtu sport podporovaly a mnohdy i většími prostředky, než dostávaly jednoty

přes ČSTV. Jednoznačně se přítomní shodli na tom, že prostředky z hazardu obcím jsou určeny na sport, ale nikoli výlučně na něj. Místostarosta Lomnice nad Popelkou Josef Šimek také upozornil na složitou interpretaci takto sesbíraných dat, která podle něho nakonec budou pouhou statistikou bez skutečné vypovídací hodnoty. Starostka obce Višňová Vladimíra Erbanová popsala, s jakými následky rozhodnutí Ústavního soudu k pojetí veřejné služby se musela vyrovnat. Nyní se potýká s hrozbou uzavření své pošty. Apelovala proto na Svaz, aby nadále pokračoval v boji za zachování poboček pošt.

„Masky jsou super věc, ale nestavme na nich budoucnost měst a obcí na venkově. Je to doplňkový způsob financování venkova. My si musíme vydobýt, aby peníze šly přímo do obcí. Nezapomínejme, že obce jsou hlavní a tak to musí být, protože odpovědnost ze zákona neseme my, starostové, nikoli MAS,“ uvedl starosta Příšovic Antonín Lízner.

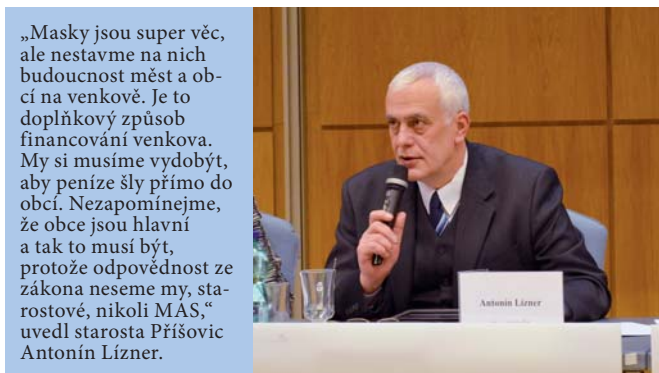
Blok věnovaný evropským fondům ve vazbě na meziobecní spolupráci uváděla Ingrid Štegmannová, vedoucí oddělení vnějších vztahů Kanceláře Svazu.

Z diskuse:

Jiří Hauzer z mikroregionu Podralsko se tázal, zda představený nový model meziobecní spolupráce je opravdu tím modelem, který zajistí větší vliv měst a obcí při čerpání evropských prostředků v nadcházejícím období. Zareagovala náměstkyně hejtmana a končící starostka Turnova Hana Maierová, která upřesnila, že se jedná o využití zavedených struktur v rámci systému veřejné správy, které není nutné znovu vytvářet, a dodala, že již dnes se v území ORP určité činnosti potkávají. František Chlouba, starosta Rychnova u Jablonce nad Nisou, zdůraznil, že představený model má být systémem založeným na dohodě starostů a bude plně na nich, zda se rozhodnou, jestli jej chtějí a zda k jeho dosažení využijí evropských prostředků. Přítomné také upozornil, že nahodile evropskou podporu v následujícím období získat rozhodně nepůjde. Jan Mečír z obce Stružnice polemizoval o vhodnosti principu dobrovolnosti. Podle něho je pro fungování nutné znát včas jednoznačnou strukturu a mít dostatečnou dobu na vše se připravit, aby se tak nedělo „za pochodu“. Podporu spolupráci obcí při řešení věcí, které mají společné (např. zachování služeb krajské nemocnice, kamionová doprava, nedostatečné dopravní spojení, školství, ochrana životního prostředí), vyslovil starosta Nového Boru Jaromír Dvořák. O prezentovaných možnostech začnou v jejich správním obvodu ORP jednat. Krajské setkání ukončil Jaromír Jech.

připravila Petra Kubařová

Radu Svazu zastupovali: Pavel Kašpárek, starosta obce Úsilné, Jiří Fišer, starosta města Tábor, Zdeněk Mráz, místostarosta města Třeboň, Pavel Hroch, starosta obce Kovářov, Pavel Vondrys, starosta města Strakonice

Kraj zastupovali: -

Z Poslanecké sněmovny přijali pozvání: Michal Doktor, Petr Braný

Ze Senátu přijali pozvání: -

Setkání moderoval a zahájil výkonný místopředseda Svazu Jaromír Jech. Úvodní slovo přednesl Pavel Vondrys, který si posteskl nad tím, že v poslední době často slyšíme o podjatosti starostů, zejména u stavebních řízení. Není snadné se podobným nařčením bránit.

Informace z aktuální legislativy přednesli odborní zaměstnanci Kanceláře Svazu Ludmila Němcová, vedoucí legislativně-právního oddělení, a Markéta Horníčková.

Z diskuse:

Karel Matějka, starosta Strunkovic nad Blanicí, se tázal, zda Svaz má představu o tom, v kterých obcích v jižních Čechách má být rušena pošta. Výňatek ze seznamu pošt, kde má dojít ke změně obsluhy území, přečetl člen Rady Svazu Pavel Hroch. Jaromír Jech přitom znovu upozornil na to, že bez domluvy obou stran, tedy České pošty a obce, k žádným změnám obsluhy nedojde. O zamýšlené změně také musí Pošta obec informovat minimálně 6 měsíců předem. V případě nekorektních jednání ze strany regionálních pracovníků České pošty je třeba uvědomit Svaz, který o problému bude jednat s vedením České pošty. O to požádal sám generální ředitel Petr Zatloukal.

Josef Klíma, starosta Velešína, kritizoval neustálou snahu ministerstev odnímat kompetence menším obcím a přesouvat je dále občanovi, na obce s rozšířenou působností. Tyto snahy označil za plíživou obecní kontrarevoluci. Dále pak poukázal na nedostatečně honorovanou a přitom velmi náročnou a zodpovědnou práci starostů, nad jejichž hlavami se v podstatě

pořád houpe Damoklův meč. Jaromír Jech k tomu poznamenal, že na Ministerstvu vnitra pracuje skupina zabývající se odměňováním zastupitelů. V současné době jsou bohužel starostové stále srovnáváni spíše s úředníky než s jinými politiky, tato tendence přetrvává ještě z dob okresních úřadů. Svaz si je toho vědom a snaží se o nápravu.

Starosta Bernartice Pavel Souhrada připomněl diskuzní fórum na Žofíně, kde z různých projevů bylo patrné, že záměrem státu je nechat ekonomicky vyhladovět malé obce, a tak je vlastně postupně likvidovat. Trochu s nadsázkou se pak obrátil na přítomné poslance Michala Doktora a Petra

Braného a tázal se, zda by nebylo lepší, kdyby Parlament tak dva roky nezasedal, jelikož naprostá většina změn přijímaná v Parlamentu směřuje jen k horšímu. Oba poslanci se pokusili o reakci. Ani Michalu Doktorovi se nelíbí, že se vytvářejí stále nové a nové zákony, řada z nich by se spíše měla zrušit, nebo minimálně zjednodušit. Petr Braný zase přiznal, že i funkční venkovský prostor je velmi důležitý, jelikož pouze metropole nás neuživí. Poukázal přitom na dlouho diskutované rozpočtové určení daní, různé

navrhovaná další a další kritéria pro přerozdělování. Podle něho je nejdůležitější, aby obce i kraje dostaly především větší objem peněz do RUD. Oněch 12 mld., o které je dnes balík pro obce obohacen, v konečném důsledku obcím moc nepřilepší, jelikož propady v příjmech budou větší. K dosažení tohoto cíle je však třeba spojit síly. Poslanec Braný proto apeloval na starosty: členové sdružení, nestavte se proti sobě!

Blok věnovaný evropským fondům ve vazbě na meziobecní spolupráci uváděla Ingrid Štegmánová, vedoucí vnějšího oddělení Kanceláře Svazu.

Z diskuse:

Starosta Zlivu Jan Koudelka se ptal, zda se při vytváření nových struktur – spádových mikroregionů na území celého správního obvodu ORP nebudou výrazně lišit zájmy např. Českých Budějovic a okolních vesnic. Ingrid Štegmánová odpověděla, že i Budějovice by měly mít zájem na rozvoji celého území, tedy i svého okolí. Samy

o sobě, jako město mají možnost čerpat i z jiných programů. Systematická meziobecní spolupráce bude navíc hrát roli i při fungování samosprávy jako takové a bránit centralizačním snahám státu.

Pavel Souhrada z Bernartic vyjádřil tak trochu skeptický názor, že Evropská unie je v podstatě mrtvý projekt, který není schopen ubránit se asijským velmocem, jako je např. Čína. I když ocenil snahy Svazu vymyslet vhodnou strukturu pro čerpání z evropských fondů, považuje to za ztrátu času. Ingrid Štegmannová zno-

vu upozornila, že nastavení takovéto způsobu spolupráce bude mít svoji funkci i v budoucnu, třeba i pro přerozdělování peněz z RUD.

Poslední řečník, který se však nepředstavil, přirovnal navrhované fungování spádových mikroregionů řízených sbory starostů k bývalým okresním shromážděním, což nepovažuje za špatné. Jen si posteskl, že „pak zas ty kraje budou tak trochu navíc“, tehdy se také říkalo, že přes ně potečou velké peníze z EU. Myšlenku navrhované struktury ale podpořil.

Krajské setkání ukončila Ingrid Štegmannová.

připravila Lenka Zgrajová

Kraj Vysočina, 27. února 2013

Radu Svazu zastupovali: primátor statutárního města Jihlava Jaroslav Vymazal, starosta města Havlíčkova Brodů Jan Telc, starosta města Rychnov u Jablonce nad Nisou a člen Předsednictva Svazu František Chlouba, starosta města Pacov Lukáš Vlček, starosta obce Škrdlovice Ivan Hořínek

Kraj zastupovali: -

Z Poslanecké sněmovny přijali pozvání: Jana Fischerová

Ze Senátu přijali pozvání: Miloš Vystrčil

Setkání moderoval a zahájil výkonný místopředseda Svazu Jaromír Jech. Úvodní slovo přednesli Jaroslav Vymazal a František Chlouba. Oba zdůraznili potřebu společné práce a úlohu Svazu jako lobby-

stické organizace především v legislativní oblasti. František Chlouba pak ještě pobídl přítomné členy Svazu, aby využívali poradenský servis svazové Kanceláře, který je nedocenitelný zejména pro malé obce.

Informace z aktuální legislativy přednesli odborníci Kanceláře Svazu Ludmila Němcová, vedoucí legislativně-právního oddělení, a Markéta Horníčková.

Z diskuse:

Senátor Miloš Vystrčil poděkoval Svazu za argumenty, které poskytl Senátu pro zablokování rozšíření pravomocí Nejvyššího kontrolního úřadu. Konstatoval, že asi žádný starosta nemá problém s tím, aby byl jeho úřad kontrolován, ale předložený návrh na rozšíření pravomocí NKÚ by žádné zlepšení nepřinesl. Kontrol už dnes je až až. Pro další jednání v této věci poprosil o oficiální svazové stanovisko. Dodal, že tzv. boj proti korupci dnes snad odůvodní úplně všechno. Jaroslav Vymazal poznamenal, že neustálé kontroly někdy až paralyzují činnost kontrolovaného úseku magistrátu.

Senátor Vystrčil se dále vyjádřil k tématu povinného zřizování účtů obcí u ČNB. Stejně jako obcím i jemu

nepřipadá smysluplné, proč si obce mají zřizovat účty u ČNB pro přerozdělování peněz z RUD. Hlavním důvodem je totiž nedokonalost systému státní pokladny, kdy všechny peníze, které dnes obcím od státu chodí, jsou odesílány z účtů státního rozpočtu vedených u ČNB. Tento systém ale není schopen evidovat prostředky při jejich odesílání z účtů, nýbrž pouze při jejich přijetí. Když chce mít stát přehled o tom, v jaké výši prostředky obcím posílá, musí tedy mít možnost vidět na jejich účty pro přijetí.

Zajímavou poznámku pak měl k možným změnám volebního systému do obecních zastupitelstev. Uvedl, že volič vždy zvažuje dvě základní informace o kandidátovi – v jaké straně působí a jaký je to člověk. Na to by měli myslet i tvůrci nového systému.

Poslankyně Jana Fischerová, jako zpravodajka novely zákona o obcích, zase Svazu poděkovala za připomínky, které Svaz zaslal, a pozvala přítomné na seminář k tomuto tématu do Poslanecké sněmovny. Bude se konat 17. dubna.

K tématu voleb do obecních zastupitelstev se vyjádřil také starosta Krucemburku Jiří Havlíček. Návrh MV spočívající ve snížení hranice k „přes-

skoku“ kandidáta z 10 % na 5 %, který tedy v podstatě usnadňuje přeskokování kandidátů, nepovažuje za šťastný, jelikož někteří níže umístění kandidáti ani nemusí mít o mandát zájem. Ani tzv. neomezené hlasování by nedoporučoval, na jeho základě by mohlo vzniknout zcela nefunkční zastupitelstvo. Osobně by se přimlouval za

posílení přímých prvků demokracie, tedy přímo voleného starostu s právem veta.

Blok věnovaný evropským fondům ve vazbě na meziobecní spolupráci uváděl Tomáš Lysák z oddělení vnějších vztahů Kanceláře Svazu.

Z diskuse:

Místostarosta Žďáru nad Sázavou Jaromír Brychta se tázal, k čemu by vlastně bylo Žďáru, aby byl součástí nějaké místní akční skupiny. Pracovníci Kanceláře Svazu Jaromír Jech a Tomáš Lysák k tomu uvedli, že členství města typu Žďáru v MAS tomuto městu finanční efekt pravděpodobně skutečně žádný nepřinese. Přes MAS se v současné době podporují menší projekty a primárně jde o nástroj pro podporu venkova. Jiná je ale otázka budování partnerství samospráv s neziskovým a podnikatelským sektorem v rámci MAS. Jak k němu větší města přistupují, je jen jejich věc. František Chlouba k tomu dodal, že velká města již dnes mají svůj systém podpory, nutně je vybudovat takový systém i pro venkovský prostor, a tím je právě návrh Svazu na budování meziobecní spolupráce v rámci území ORP. MAS by v této souvislosti neměla suplovat roli garanta venkova, jelikož za rozvoj území je ze zákona odpovědná obec. Spíše řečnickou otázku položil v závěru diskuse Rostislav Novák, starosta Římovy. Kolik asi stojí celá ta správa dotací, všichni ti ministerští úředníci, kontrolori atd.? Na tu nedokázal odpovědět nikdo, všichni se jen hořce pousmáli.

Krajské setkání ukončil Jaromír Jech.

připravila Lenka Zgrajová

Reforma financování regionálního školství 2013

Školská komise Svazu se dlouhodobě a se zásadními výhradami vyjadřuje ke stávajícímu systému financování regionálního školství. Na neopodstatněné, často propastné, rozdíly mezi rozpočty škol se srovnatelnými parametry v jednotlivých krajích upozorňovala nejen školská komise, ale pravidelně to také konstatovaly výroční zprávy České školní inspekce.

Od roku 2005 s platností nového školského zákona se pro každý obor vzdělání v základním a středním vzdělávání a pro předškolní, základní umělecké a jazykové vzdělávání vydávají rámcové vzdělávací programy

(RVP), které vymezují povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání. Školský zákon také říká, že RVP jsou závazným základem pro stanovení výše finančních prostředků přidělovaných podle příslušných paragra-

fů daného zákona (§ 160 až 162 školského zákona). Tento závazný základ nebyl v systému financování regionálního školství doposud zohledněn, což působí nemalé problémy jak školám, tak zřizovatelům. Proto vítáme opětovnou snahu MŠMT stávající systém financování změnit. Odkaz na ustanovení o financování regionálního školství prostřednictvím normativu rámcového vzdělávacího programu považujeme za krok, který bude snad reflektovat také apel na kvalitu ve vzdělávání.

První schůzka, kde nás MŠMT ústně seznámilo s návrhy základních parametrů reformy financování regionálního školství, proběhla 23. ledna 2013. Následovalo pracovní setkání na MŠMT spolu s Komisí Rady Asociace krajů ČR pro školství a SMS ČR dne 7. února 2013. Na toto jednání MŠMT připravilo písemný vstupní podklad pro zahájení diskuze o změnách v nastavení financování regionálního školství, jehož obsahem byla situační zpráva k reformě, promítnutí principů reformy financování do novely školského zákona a modely výpočtu u MŠ a ZŠ. Na základě závěrů ze společného jednání dne 7. února 2013 zaslalo MŠMT soubory modelující dopady navržených změn, jejichž cílem je v maximální možné míře ilustrovat princip zavedení prvku oborových normativů a doplňkových částek do nově navrženého systému financování krajského a obecního školství. Ilustraci považuje MŠMT za nezbytnou k tomu, aby společná pracovní skupina mohla nově navržený systém financování posoudit jako takový.

Základní principy stávajícího návrhu

- reforma by měla navazovat na současný systém, tedy ne likvidace, ale kultivace systému
- opět je to začátek diskuze nad změnou financování RgŠ
- účinnost od 1. 1. 2014, což předpokládá od roku 2014 přechodné období, kdy na vykrývání změn výkonů a největších specifík bude čerpána rezerva; představa je 4% na rok 2014, 3% na 2015-16, pak 2% atd.
- MŠMT pevně stanoví oborové normativy na žáka, které nebudou moci KÚ měnit (týká se pouze pedagogických pracovníků), záměrem je sjednocení úrovně a spravedlivá distribuce prostředků
- zřizovatelům budou dále poskytovány dvě doplňující částky (paušály), a to
  - na MŠ, malotřídky a všechny I. stupně ZŠ (myšleno na detašovaná pracoviště, ne pouze na jednu PO)
  - a na II. stupeň ZŠ pouze na jednu školu v obci, kterou vybere zřizovatel

- doplňující částka by měla být zvýhodněna, pokud se obce domluví na svazkové škole
- financování nepedagogických pracovníků a služeb by mělo probíhat podle stávajícího systému, tj. částku z MŠMT mohou KÚ upravovat podle svých krajských normativů (dohodovací řízení); měl by ale být oddělený balík peněz pro ZŠ a SŠ
- do školy všechny finance dojdou jako jedna částka (včetně ONIV) a ředitel školy rozhodne, jak s penězi naloží – snaha o posílení pravomocí ředitele při rozdělování peněz
- modelování nového financování probíhá podle stávající legislativy (tzn. vyhl. č. 48/2005Sb.), v grafech pracuje s počtem žáků 17

Rokování v Jihlavě

Historicky první setkání široké pracovní skupiny zástupců všech typů samospráv včetně krajů a MŠMT proběhlo 28. února 2013 v Jihlavě pod záštitou Školské komise Svazu. Všichni přítomní dostali možnost vyjádřit své názory na reformu a formulovat své stanovisko. Zazněly i hlasy krajů, které doposud prostředky na školy rozdělovaly prostřednictvím krajských normativů, což umožňovalo, aby si některé obory středního školství financovaly na úkor základního a mateřského školství. Na zasedání zaznělo společné desatero nejdůležitějších požadavků, na kterém se shodli členové Školské komise Svazu a Pracovní skupiny pro školství SMS ČR:

1. Nastavit vztah oborového normativu k rámcovému vzdělávacímu programu.
2. Na školu je nutno pohlížet jako na jeden subjekt zahrnující vzdělávání i výchovu.
3. Pro další posuzování je nutné znát i část zahrnující financování nepedagogických pracovníků a školských služeb.
4. Určit roli doplňkové částky jako podpory kvality vzdělávání, nikoliv jako dorovnávacího příspěvku a nediskriminovat zřizovatele více škol s druhým stupněm.
5. Nastavit limit počtu žáků na třídu, který umožní realizovat výuku vzdělávacího programu ve škole (třídě) minimálně

- v úrovni základní mzdy pedagogického pracovníka.
- 6. Více rozlišovat podporu podle druhu postižení u hendikepovaných žáků. Podklady předpokládají stejný příspěvek u vývojových poruch, jako u tělesných, sluchových a zrakových vad.
- 7. Účinně řešit „nasávací“ efekt víceletých gymnázií.
- 8. Reflektovat roli obcí a měst při zohledňování regionálních specifík.
- 9. Vyjasnit postavení ZUŠ v systému financování.
- 10. Termín 1. 1. 2014 je nereálný, nejprve je třeba systém ověřit v pilotním projektu nebo ponechat dostatečné přechodné období.

Předložený návrh ilustruje financování standardu nákladů pouze na vlastní vzdělávání, tj. odměňování pedagogických pracovníků, učebnice, učební pomůcky, formou oborových normativů a doplňkových částek. Je tedy jenom jednou součástí celkového systému financování krajského a obecního školství, jehož nová komplexní podoba je zatím neznámá.

Bez znalosti výpočtu oborového normativu, nákladů na příslušné RVP a zejména principů financování celého systému lze nyní jen velice obtížně posoudit, zda modelové příklady dostatečně pokryjí náklady na činnost školy. Z reakcí členů Svazu spíše usuzujeme, že takto navržený systém „hází“ většinu škol do červených čísel.

Ministerstvo školství stále uvádí, že jde o ilustrativní čísla, ale zároveň upozorňuje na schválený střednědobý výhled, kde jsou prostředky na regionální školství kráceny. Stejně tak je schválena Strategie boje proti sociálnímu vyloučení, která počítá s alokací prostředků a je velmi finančně náročná.

Čeká nás ještě mnoho diskuzí nad navrhovanou reformou, jedno víme jistě, změnit se financování škol musí, zároveň ale zásadně odmítáme myšlenky na převedení zaměstnanců škol do RUD.

*Mgr. Ludmila Němcová
legislativně-právní odd. Kanceláře Svazu*

